

Tieteen päivät 2007

Seuraavien Tieteen päivien valmistelu on käynnistynyt. Päivät pidetään keskiviikosta sunnuntaihin 10.–14.1.2007. Tämänkertaiseen järjestelytoimikuntaan kuuluvat professori **Ulla-Maija Kulonen**, rehtori **Ilkka Niiniluoto** ja dosentti **Teija Tiilikainen** Tieteellisten seurain valtuuskunnan nimeäminä, professori **Aarne Halme**, professori emeritus **Matti Klinge** ja kansleri **Kari Raivio** Suomen Tiedekatemiain Valtuuskunnan nimeäminä sekä dosentti **Antti Arjava**, akatemiaprofessori **Ilkka Hanski** ja professori **Pirjo Ståhle** Suomen Kulttuurirahaston nimeäminä sekä päivien pääsihteerinä **Jan Rydman**.

Toimikunnan puheenjohtaja valitaan myöhemmin toukokuussa. Myös päivien teema tarkentuu myöhemmin, kuitenkin kesän mennessä. Joitakin uusia avauksia ohjelmaan tulee sisältymään.

Päivät pidetään Helsingin yliopistolla.

Vuoden 2005 Tieteen päivien pohjalta toimittava kirja *Suhteellista? – Einsteinin jalanjäljissä* ilmestyy syksyllä (Yliopistopaino ja Tieteellisten seurain valtuuskunta).

Susiluola

Museoviraston huhtikuussa ilmestynyt vuosikertomus noteeraa luonnollisesti myös Susiluolakaivaukset – asiallisesti, epävarmuuden ja käydyn keskustelunkin esiin nostaan. Viime vuotisista kaivauksista todetaan, että ”Tutkimuksissa paljastui lisää paleoliittiseen asuinpaikkaan viittaavaa aineistoa, jonka tulkinta herätti vilkasta keskustelua sekä tutkijapiireissä että tiedotusvälineissä.” Täsmälleen näin.

Onkin hyvä että kaivauksia jatketaan, lisätutkimusta tehdään ja keskustelua käydään tänäkin vuonna. Kaivausten johtoon palaa monen vuoden jälkeen **Hans-Peter Schulz**, joka osallistui Tieteen päivillä Suosiluolasta käytyyn painiin **Heikki Matiskaisen** kanssa.

Museoviraston vuosikertomus on muutenkin elegantti.

Genetiikan synnystä 140 vuotta

Genetiikan synnystä tuli helmi-maaliskuussa kuluneeksi 140 vuotta. Tuolloin vuonna 1865 määriinsaksalainen munkki **Gregor Mendel** (1822–1884) esitti tuloksensa tarhaherneellä tekemistään risteytyskokeista. Tätä voi pitää genetiikan alkuna, kirjoittaa professori emeritus **Petter Portin** *Luonnon Tutkijan* (1/2005) pääkirjoituksessa.

Mendel julkaisi tuloksensa vuonna 1866; suomenos tästä on ilmestynyt *Luonnon Tutkijan* lisäniteenä vuonna 1982 suomentajana Portin.

Portinin laajempi artikkeli genetiikan synnystä julkaistaan *Tieteessä tapahtuu* -lehden seuraavassa niteessä (5/2005), joka ilmestyy kesäkuun puolivälissä.

Tietolipas-sarja 60 vuotta

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura käynnisti *Tietolipas*-sarjansa vuonna 1945, joten sarja täyttää nyt 60 vuotta. Sarjan ensimmäinen nide oli **Martti Rapolan** *Vanha kirjasuomi*. Sarjassa on sittemmin ilmestynyt yli 200 nidettä, moni lähes klassikon asemaan noussut kirja. Moni niteistä on myös ollut tai on edelleen yliopistoissa kurssikirjallisuutena.

Ja mikä parasta: aika monia niteitä jopa sarjan alkupäästä on edelleen saatavissa – vaikka ovat ”vanhoja”: Rapolan lisäksi mm. **Paavo Ravilaa**, **Viljo Tarkiaista**, **Matti Sadeniemeä** ja **Aulis J. Jokea**!

Synkkää

Suomen Tilastoseuralla on huolia. Perinteisten Tilastopäivien järjestämiseen seura on saanut tähän asti tukea Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnalta. Nyt asian käsittely on siirretty luonnon-tieteiden ja tekniikan toimikunnalle. Uusi toimikunta ei sitten enää tukenutkaan seuraa alan kotimaisen päätapahtuman järjestämistä viime vuonna. Vaje 3000 euroa. Tilastoseuran puheenjohtajan **Jukka Hoffrénin** mukaan (*Suomen Tilastoseuran vuosikirja 2004*) toimikunta tukee ainoastaan kansainvälisten konferenssien järjes-

tämistä Suomessa.

”Päätös aiheutti myös Oulussa toukokuussa 2005 pidettäviksi suunniteltujen Tilastopäivien suunnitteluun suuria hankaluksi. Ja herätti kysymyksen koko Tilastopäivätradition jatkamisen järjestyksestä”, kirjoittaa Hoffrén.

Avaruusmatkailua kotitietokoneella

Tietokone-ohjelma *Celestian* avulla pääsee kotitietokoneiltaankin matkailemaan avaruudessa. Ja mikä mainiota: ohjelma on ilmainen ja ladattavissa netistä. *Celestian* kotisivut löytyvät osoitteesta www.shatters.net/celestia/

Ohjelman avulla voi lähteä Maapallolta matkamaan avaruuteen.

Innostuneiden kannattaa ensi hätään lukea myös Tähtitieteellinen yhdistys Ursan tekokuut ja raketti-ilmioit -jaoston vetäjän **Mikko Suomisen** mainio artikkeli tästä ohjelmasta ja sen mahdollisuuksista *Tähdet ja avaruus* -lehestä (2/2005). Esimerkiksi Nasan maailmankartan saa tarkkuudella, jossa pienimmät yksityiskohdat ovat vain kahden kilometrin kokoisia. Monista kaupungeista saa vieläkin tarkemmat kartat ladattavaksi. Valtamerten pohjanmuotoja

voi tutkia, samoin katsella, miltä Maa näyttäisi, jos merenpinta nousisi tai laskisi. Planeettojen ja kuiden kulkua voi tarkkailla, avaruudessa lentää tai tarkkailla luotainten kulkua.

Lisäosina *Celestiaan* saa ladattua verkosta mm. 1000 satelliittia, 7000 asteroidia ja 2 miljoonan tähden tietokannat! Osasta saa ladattua kolmiulotteiset mallit, useimmista kuitenkin vain koko ja ratatiedot.

Vaahterat vuoden 2005 puusuku

Dendrologian seura nimesi vuosittain jonkun puun Vuoden puuksi. Kun kaikki puulajit tuli käydyksi läpi, on seura ryhtynyt nimeämään vuodesta 2000 alkaen Vuoden puusukuja, Vuoden puusuku 2005 on vaahterat (*acer*).

Vaahteroiden sukuun kuuluu noin 200 puu- ja pensaslajia. ”Suomessa kasvatettu vaahterajisto on hämmästyttävän suppea”, toteaa kuitenkin **Pentti Alanko** seuran julkaisemassa *Sorbifolia*-lehdessä 1/2005.

Jan Rydman

Kohti modernia

www.vanhankirjallisuudenpaivat.com
Ilmainen esite numerosta (03) 519 8383

VANHAN KIRJALLISUUDEN PÄIVÄT

Vammalassa Sylvään koululla
1.-2.7.2005

Teemana Kohti modernia

Seminaareissa mm:

- 50-luvun suomalainen modernismi
- Minun 50-lukuni
- Murroksen presidentit kirjailijoina
- Populaari 50-luku

Lisäksi:

- 60 antikvaarista kirjanmyyjää
- n. 40 erittelypöytä
- kirjahuutokauppoja
- tunnelmallinen telttaravintola

